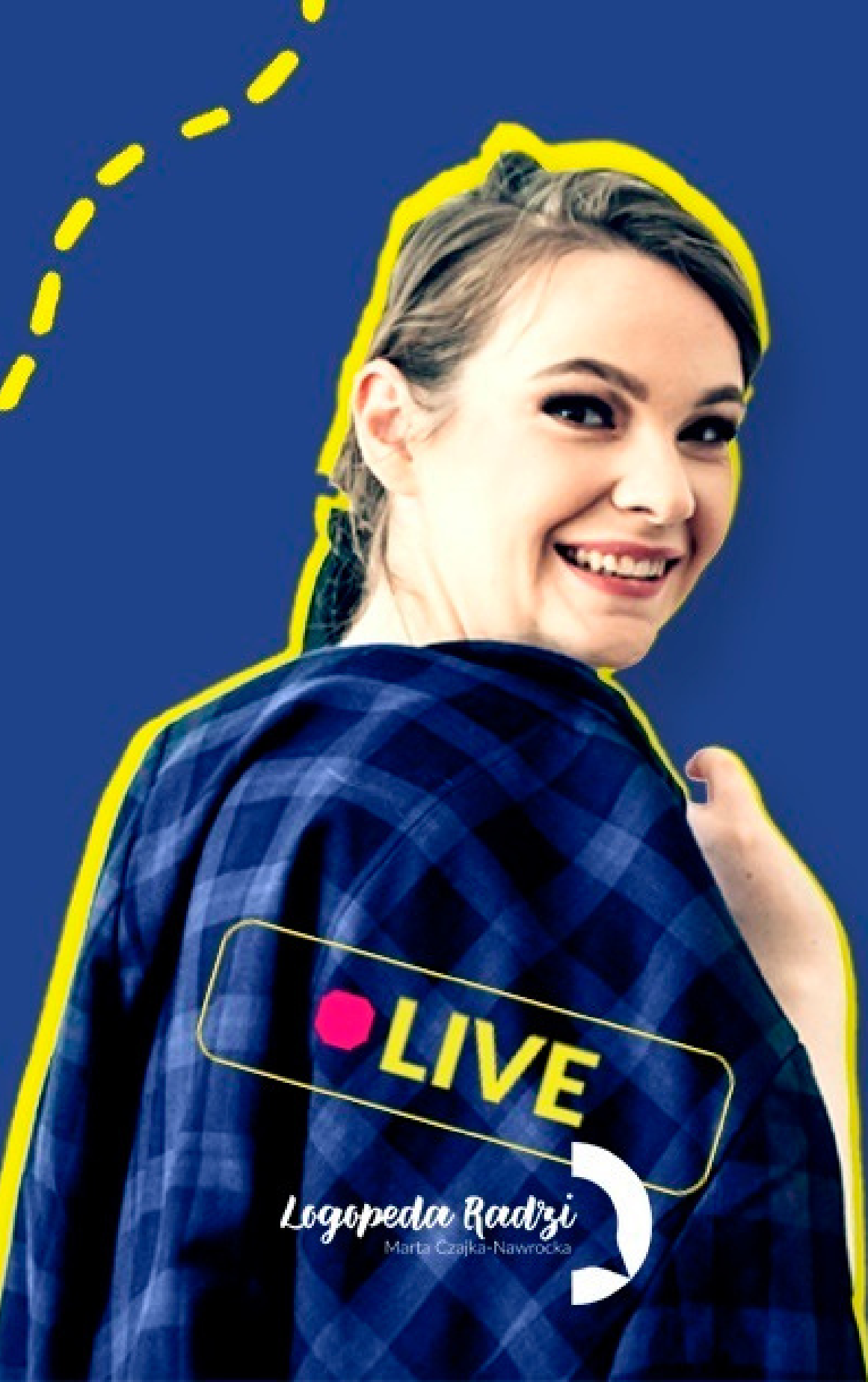

FUNDAMENTÓW DOBREJ WYMOWY

**Jak skutecznie
przejsć do głosek?**

Logopeda Radzi
Marta Czajka-Nawrocka

TYDZIEŃ 1

**FUNDAMENTY,
KTÓRE ZMIENIAJĄ PERSPEKTYWĘ**

DIAGNOZA LOGOPEDYCZNA

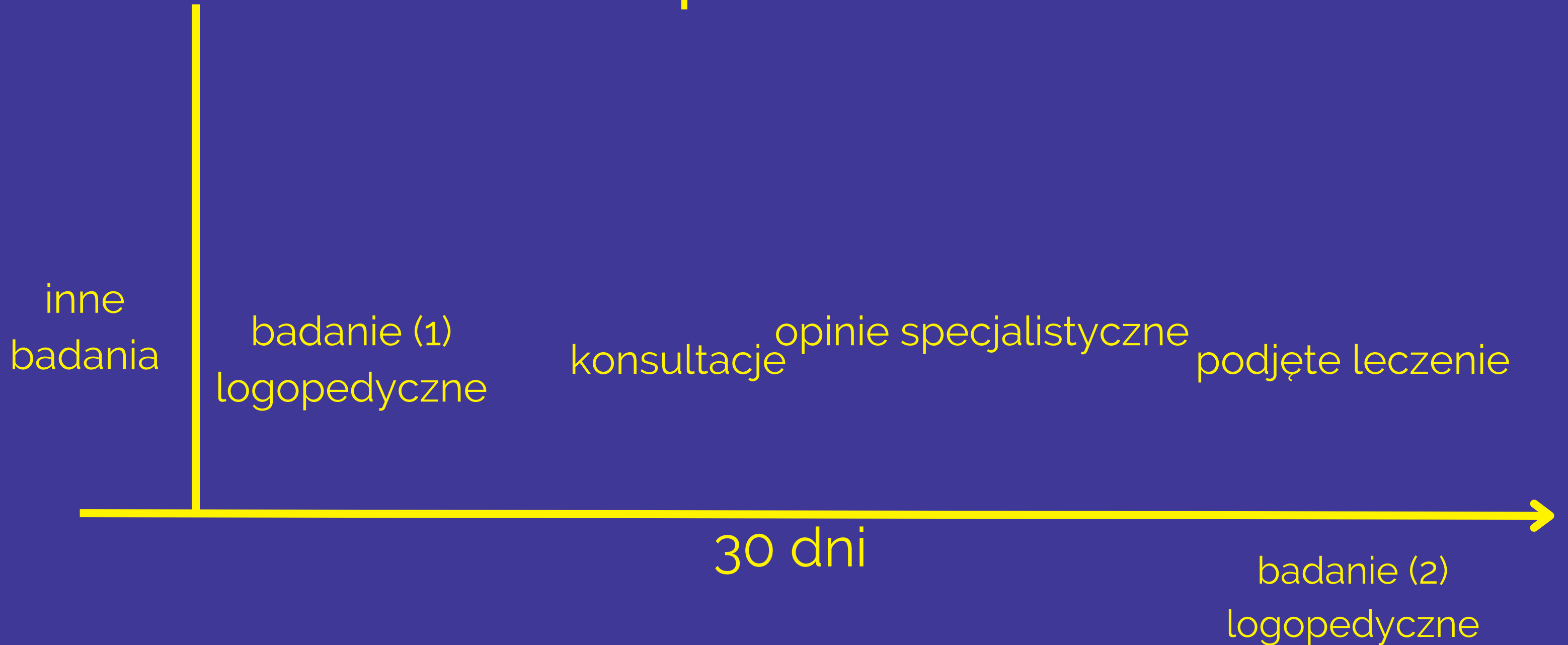
=

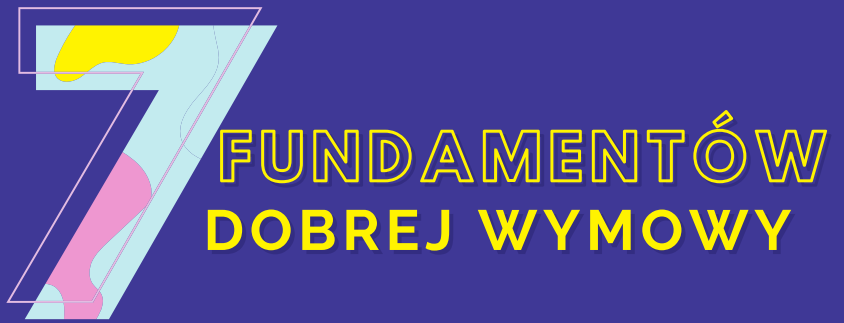
osoby + czas + proces

obejmuje wyniki badań innych specjalistów

DIAGNOZA LOGOPEDYCZNA

proces

FORMUŁA KURSU

7 FUNDAMENTÓW DOBREJ WYMOWY

NAPIĘCIE MIĘŚNIOWE,
PRAKSJA,
KINESTEZJA,
SI

WĘDZIDEŁKA

ODDYCHANIE

PSW

PSJ

JEDZENIE I PICIE

POŁYKANIE

Jak odnaleźć się w zagadnieniach

SI,
napiecie mięśniowe,
miotterapia?

- Różne podejścia
- Żadne nie jest idealne, dlatego robimy combo

**Co tracimy pracując tylko
klasycznie?**

**Co tracimy pracując tylko
mio?**

**Co zyskujemy, gdy mio
łączymy z klasycznym
podejściem?**

3 pojęcia

praksja (oralna)

kinestezja artykulacyjna

somatognozja

praksja (oralna)

- To zdolność do wykonywania ruchów celowych. W logopedii mówimy o praksi oralnej, czyli umiejętności wykonywania ruchów celowych ruchomymi częściami artykulacyjnymi.

Jakie mamy ruchome części artykulacyjne?

kinestezja artykulacyjna

- Kinestezja to odczuwanie pozycji i ruchu bez udziału wzroku, czyli możliwość z jednej strony ułożenia ruchomych narządów artykulacyjnych względem nieruchomych, ale także **ustabilizowania takiej pozycji na dłuższy czas**.
- Pomaga nam w tym zdecydowanie **propriocepcja** - to jest **czucie głębokie** - które przetwarza bodźce dobiegające do mięśni, stawów, więzadeł itd., więc umożliwia dwa poprzednie zjawiska (ale oczywiście nie tylko temu służy).

somatognozja

- Można powiedzieć jest kwintesencją wszystkich powyższych - oznacza **orientację w schemacie ciała.**

Z jaką dziedziną kojarzą się te pojęcia?

Definicje te pokazują jasno jak duży jest wpływ przetwarzania sensorycznego i rozwoju globalnego na rozwój artykulacji.

Czy da się oddzielić SI od logopedii?

Czy da się oddzielić ćwiczenia prakcji od propriocepcji?

Nie da się oddzielić SI od logopedii.

Nie da się oddzielić prakcji oralnej od prioprocepcji.

**Można wykonywać izolowane ćwiczenia prakcji oralnej,
aby opanować ruchy w sposób techniczny, ale naszym ostatecznym celem jest
dążenie do sprawności w ruchach szybkich, zautomatyzowanych.**

A co z napięciem mięśniowym?

Hipotonia lub osłabienie napięcia może wydłużyć ćwiczenia.

Są dwie możliwości:

- 1) Osłabiony język szybko się zaadaptuje do nowych wzorców ruchowych i uda nam się przejść do ćwiczeń praktyki oralnej oraz ćwiczeń funkcji.
- 2) Osłabiony język się nie zaadaptuje i musimy szukać przyczyn w ciele
-> być może mamy tu do czynienia z obniżeniem napięcia mięśniowego

A co z napięciem mięśniowym?

Określenie stopnia napięcia mięśniowego u noworodka jest ważną informacją na temat stanu rozwoju jego układu nerwowego i mózgu.

Pierwsza ocena stanu napięcia mięśniowego

Ocena w skali Apgar jest oceną stanu noworodka po urodzeniu.

Zaburzenia funkcjonowania OUN i mózgu są wychwytywane na tym etapie.

A co z napięciem mięśniowym?

**Pg4. 2 - Wrodzone obniżone napięcie mięśniowe; Międzynarodowa
Klasyfikacja Chorób i Problemów Zdrowotnych ICD-10.**

Kto diagnozuje? I kiedy?

ONM może się objawiać:

- trudnościami z pobieraniem pokarmu przez noworodka
- niską aktywność noworodka czy niemowlaka, dzieci te są częściej bardziej ospałe, spokojne,
- niechęcią leżenia na brzuszku,
- brak unoszenia głowy w leżeniu na brzuchu,

Środek ciężkości w leżeniu przodem w okolicy 3-4 mc nie przesuwają się w okolice pępka, a w okolicach 5 mc w okolicę spojenia łonowego (pupy), tylko nadal pozostaje w okolicy klatki piersiowej; czyli dziecko leżąc na brzuchu, uniesioną w powietrze ma tylko głowę, czyli nadal nie pracuje aktywnie mięśniami brzucha, a prostownikami.

<https://fizjoterapiadzieci.pl/obnizone-napiecie-u-niemowlaka-czym-moze-skutkowac-w-przyszlosci/>

ONM może się objawiać:

- opóźnieniem psychoruchowym w osiągnięciu kamieni milowych (np. pierwsze próby siadu w 10-11 miesiącu życia)
- uchyleniem buzi
- problemami z jedzeniem, krztuszenie się, nadwrażliwości orofacjalne

ONM może się objawiać:

- **siad w W**
- **przodopochylenie miednicy (wystający brzuszek)**
- **zbyt słabe/zbyt silne trzymanie narzędzia pisarskiego**

Prawidłowe napięcie mięśniowe pozwala na:

- * utrzymanie stabilnej symetrycznej pozycji,
- * antygrawitacyjną pracę kończyn górnych i dolnych,
- * chwytanie za stopy (między 5 a 7m.ż.),
- * kontrolę wzrokową czynności.

<https://fizjoterapiadzieci.pl/obnizone-napiecie-u-niemowlaka-czym-moze-skutkowac-w-przyszlosci/>

Przyczyny ONM:

- leki w ciąży: substancja czynna: drotaweryna i papaweryna (leki rozkurczowe),
- niedotlenienia, krwawienia śródczaszkowe, encefalopatia (czyli uszkodzenia mózgu wywołanego różnymi czynnikami, np. toksynami czy metalami ciężkimi), zakażenia ośrodkowego układu nerwowego,
- zaburzenia genetyczne, w tym zespół Downa, zespół Pradera-Williego.

Kiedy dziecko bardziej obciąża kość krzyżową,
jego plecki są zaokrąglone.

<https://gemini.pl/poradnik/dziecko/kiedy-dziecko-zaczyna-siadac/>

<https://poradniakielce.pl/wp-content/uploads/2020/04/artyku%C5%82-14-W-jaki-spos%C3%B3b-siada-Twoje-dziecko.pdf>

Czyli jeśli nie ma hipotonii/osłabionego napięcia to bez przeszkód wyćwiczymy praksję?

Nie. Sytuacja podobna do zabiegu na krzywą przegrodę
czy usunięcia migdałków - usunięcie przeszkody anatomicznej nie świadczy
o sukcesie w artykulacji. Warunki progowe, wyjściowe do pracy
nad praksją są ważne, ale z jakichś powodów dziecko nie osiągnęło sukcesu.

Czy jeśli opanujemy ćwiczenia “buzi i języka”, to głoski pojawią się same?

Też nie.

Droga od poprawnych warunków anatomicznych do możliwości wykonywania ćwiczeń izolowanych, do synchronicznej pracy narządów i do poprawiania umiejętności zależy od pracy włożonej na każdym etapie.

Co się wydarzy, jeśli będziemy pracować tylko z praksją?

- "Tańczący" język
- Brak automatyzacji
- Nie osiąganie pracy bez kontroli wzroku
- Uwarunkowanie na podpowiedzi
- Przeoczymy problemy z obszaru SI

przykład: głoski ciszące + lustro

**Dodatkowo, jeśli to dziecko rzeczywiście ma zaburzenia
i/lub obniżone napięcie mięśniowe, to...**

takie terapie często są trudne

tzw. "trudne dziecko"

Przykład z kursu wprowadzającego "Jak skutecznie przejść do głosek?"

Studium przypadku Igora ->

Jak wyglądała ta terapia?

Do czego będą potrzebne ćwiczenia mio, do czego klasyczne?

1. Napięcie mięśniowe
2. Wędzidełka
3. Oddychanie
4. Pozycja spoczynkowa warg
5. Pozycja spoczynkowa języka
6. Jedzenie i picie
7. Połykanie

Przykład seplenienie

Co się stanie, jeśli będę pracować tylko:

1. klasycznie
2. mio
3. combo?

JAK UKŁADAĆ TERAPIĘ?

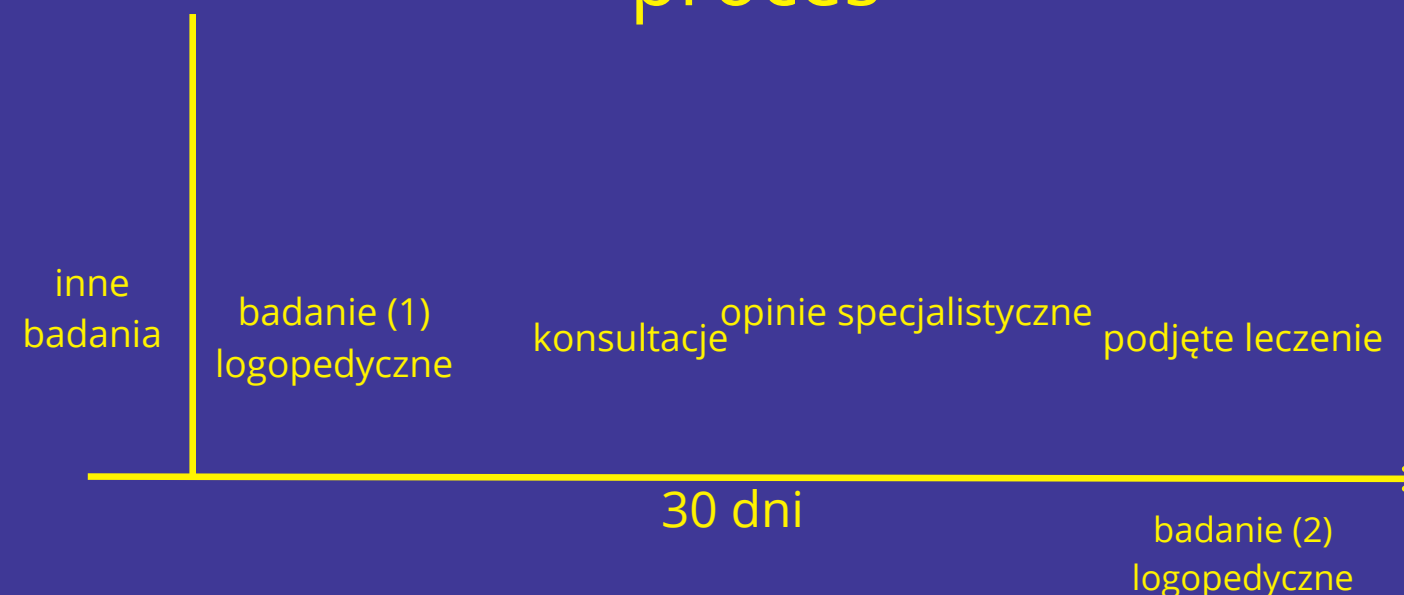
- 1) Konsultacje
- 2) Terapia SI - przesunięcie czasowe
ok. 2/3 miesiące wcześniej

Logopeda: wdrożenie w zasady

- 3) Moja praca

DLACZEGO?
mocny brzuch
=
mocny język

DIAGNOZA LOGOPEDYCZNA proces

JAK UKŁADAĆ TERAPIE?

3) Moja praca

ONM

vs

WNM

osteopata

BIERNIE

m. okrężny -> jak?
policzki -> jak?
język -> jak?

AKTYWNIE

gdy zaczyna podejmować pracę

równoległe praca SI

ONM a CZUCIE GŁĘBOKIE

LOGOPEDA a CZUCIE GŁĘBOKIE

- kontynuowanie zaleceń terapeuty -> 10%
- różne aktywności w obrębie traktu, np., wycofywanie odruchu wymiotnego, odwrażliwianie orofacjalne, kontrola saliwacyjna, uspokajanie/wyciszanie dziecka

Jakie są objawy zaburzonej propriocepcji?

np. pacjent często podskakuje, podskakuje siedząc, zmienia pozycje, ociera się o ściany, lubi mocne masaże i potrzebuje ich (bywa też tak, że w jakichś obszarach ciała jest nadwrażliwy, np. na stopach lub napycha głęboko i dużo do buzi sam (np. jedzenie, ręce), ale nie da się pomasować wewnątrz buzi komuś), napycha jedzenie do buzi, przetrzymuje jedzenie w buzi, nie kontroluje swojego ciała i języka, nie wie, gdzie jest jego język, kiedy na polecenie ma przyjąć językiem jakąś pozę, duża i mała motoryka często niedokładna

Jak pracować nad czuciem głębokim?

- terapia fizjo/SI
- masażyki piłkami z wypustkami, różne faktury
- wibracje na stawy: skokowym, kolanowym, biodrowym, nadgarstkowym, międzypaliczkowe ręki, międzypaliczkowe stopy, ramienny, łokciowym, skroniowo-żuchwowym.
- klamerki na paluszki.
- dociśnij stopy i całą powierzchnię nóg. Dociśnij dłonie i całą.

Co jeszcze?

- sesja "czucie głębokie" - od stóp do głów
- "znajdź mój paluszek"
- masaż piłkami
- ścieżka sensoryczna
- masaż wibracyjny
- przeciskanie się przez szczeliny
- siłowanie się z patykiem (oporowanie)
- uwrażliwianie miejsc artykulacyjnych

Pewna zależność

**Nie ma poprawnej pozycji spoczynkowej języka
bez stabilizacji języka w pionizacji.**

**Nie ma poprawnej stabilizacji języka w pionizacji
bez stabilizacji całego ciała.**

**Nie ma stabilizacji całego ciała bez poprawnego
napięcia mięśniowego.**

CO SIĘ STANIE, JEŚLI ZACZNĘ OD...

PSW

POŁYKANIA

PSJ

SEPLENIENIA

ŚLINIENIA

ODDYCHANIA

JEDZENIA

Jak poprawić napięcie mięśniowe?

- **1 krok konsultacji -> fizjoterapeuta/terapeuta SI**
- **mocny brzuch = zatrzymany język**
- **mocny brzuch, uziemione ciało = spokojniejszy pacjent!**

Jakie są objawy ONM?

Napisz na czacie!

Jakie są objawy ONM?

np. pacjent ciągle zmienia pozycję, wierci się,
podpiera się, szuka szerokiego podparcia, często
siedzi w W, nóżki ma skrzywione do środka, potyka
się o własne nogi, zbyt mocno trzyma
kredkę/pisak; z oczywistych - ma uchyloną buzię,
oddycha buzią

Masz takich pacjentów?

Napisz na czacie!

Z czego to wynika?

Objawy:

- obniżone napięcie mięśniowe centralne
- ONM języka (+ orofacjalne)
- zaburzenia czucia z mięśni głębokich
- zaburzona kinestezja artykulacyjna
- zaburzone planowanie motoryczne

Z czego to wynika?

Objawy:

- brak kontroli wzrokowej wykonywanych ruchów
- brak odpowiedzi sensorycznych dla języka
- problem z odczuwaniem własnego ciała
- problem z orientacją w schemacie ciała -> somatognozja

Obniżone napięcie mięśniowe a logopedia

- kompensacje w czasie czynności, które wymagają normatywnego napięcia, np. w rysowaniu otwieranie ust, parafunkcje
- wzorce ruchowe przeniesione z niemowlęctwa

Stymulacje

Policzki

Wargi

Język

Zadanie domowe

OTRZYMASZ MAILEM I NA GRUPIE KARTĘ PRACY.
NA PODSTAWIE INF. Z TEGO SPOTKANIA,
ZAPLANUJEMY TERAPIĘ DLA RÓŻNYCH GRUP
WIEKOWYCH.